RHESTR O'R DAMWEINIAU

YN CHWARELAU

Dinorwig a'r Penrhyn,

O'R

DECHREU HYD YN BRESENNOL.

(Allan o'r 'Herald Cymraeg' am 1879.)

CAERNARFON:
Argraphwyd gan J. Evans & Co., Commercial Steam Printing Works, Heol Fawr.

CYNAUAF DAMWAIN:

SEF

Rhestr o'r Damweiniau

YN CHWARELAU

DINORWIG A'R PENRHYN,

O'R

DECHREU HYD YN BRESENNOL.

(Allan o'r 'Herald Cymraeg' am 1879.)

CAERNARFON:
ARGRAPHWYD GAN JOHN EVANS A'I GYF.,
HEOL FAWR.

CYNAUAF DAMWAIN

CHWARELAU DINORWIG A'R PENRHYN.

Yn y tudalenau a ganlyn yr ydym yn cyflwyno i sylw y darllenydd restr o'r personau hyny a syrthiasant yn ebyrth i wahanol ddamweiniau yn chwarelau Dinorwig a'r Penrhyn. Hyderwn y bydd yr ymgais hwn i gadw enwau y nifer lnosog o feibion llafur a gyfarfyddasant âg angau disyfyd yn y chwarelau uchod, yn ddyddorol a derbyniol gan lawer. Gwelir fod y rhestr yn ymestyn dros dymhor maith a thra phwysig yn nglyn â masnach a thrafnidiaeth ein gwlad. Arweinir ni yn ol mor bell a'r flwyddyn 1822. Y brenhin William IV. oedd yn teyrnasu ar orsedd Lloegr y pryd hwnw. Prin yr oedd galar a gofid y genedl drosodd, oblegid marw Syr Walter Scott, y ffug-hanesydd hanesyddol penaf welodd Prydain erioed. Yn mhen pedair blynedd ar ol hyn yr esgynodd Victoria i'n gorsedd. Ni wyddai trigolion y dyddiau hyny ddim am freintiau llythyrdoll ceiniog, a chwim gerbydau y cledrffyrdd. Ar ol hyn y bu Cymru yn ferw gwibwrn gan bla y Siartiaid a therfysgoedd "Beca" a'i meibion. Deng mlynedd yn

ddiweddarach y dechreuodd pla Pusey—Tractariaeth—a gwenwyno yspryd a chredo Eglwys Loegr; ac un mlynedd ar ddeg cyn hyny yr ymladdwyd brwydrau bythgofiadwy yr Yd gan yr anfarwol Cobden, Bright, ac ereill o gewri Masnach Rydd.

Os ydym yn cofio yn iawn, nid oedd Cymru yn meddu ar newyddiadur Cymraeg i'w gwasanaethu y pryd yma, nac am lawer o flynyddau ar ol hyny. 'Seren Gomer,' 'Y Gwladgarwr,' a misolion ereill, oedd cyfryngau gwybodaeth, hyd yn nod o drindod digwyddiadau bywyd, nid amgen, genedigaethau, priodasau, a marwolaethau. Weithiau bydd ai yr hen oheb-wyr syml a diniwaid yn nodi natur y far wolaeth. Yr oedd y flwyddyn 1822 mor amddifad o bob peth y dyddiau hyn ag ydyw un o Ynysoedd Mor y De neu randiroedd gwyllt America Ddeheuol yn bresennol. Gwir fod gwareiddiad, gwybodaeth, a chrefydd i'w cael yn Nghymru, ond nis gall nad annherffaith iawn oedd yr oes hono yn y naill a'r llall. Hyd yma y mae ein cofnodion yn cyrhaedd; pa nifer oedd wedi eu lladd trwy ddamweiniau cyn hyn, nis gallwn ddyfalu; diau nad oes wybodaeth nac atebiad i'r gofyniad i'w gael, ac nis gall fod rhyw lawer o bwysigrwydd yn hyny. Er 1822 y mae ein cofnodion yn llawn a manwl, ac y mae genym sail i dybio eu bod yn hollol gywir yn eu hamseriadau.

Ond talu sylw lled fanwl i'r cronicl, gwelir fod y damweiniau yn amrywio cryn lawer o ran natur. Y mae y dull o weithio peiriannau, a threfniant y gwaith, wedi newid llawer o fewn corph yr hanner canrif ddiweddaf. Yn ol y rhestr argraphedig, collodd amryw eu bywydau drwy doriad rhaffau y gledr-allt *(incline)*. Rhaffau carth a ddefnyddid am lawer o flynyddau i ollwng y cerbydau llawnion i lawr o orielau y mynydd, ac i dynu y rhai gweigion i'r lan; bellach y mae y gwŷn yn erbyn y rhai hyny wedi darfod, a damweiniau oddiwrth doriad rhaffau metelaidd wedi peidio a bod. Arferir a dyweyd yn fynych fod cymydogion lleoedd peryglus yn myned yn fuan yn ddiystyr o'r sefyllfa y byddont ynddi. Megis y cynefina dynion yn gwneuthur drwg, felly hefyd y cynefinant â safleoedd o berygl; diystyrant gynghorion i fod yn ochelgar; byrbwyll ac ehud gweithreda llawer yn fynych, er yn gwybod y canlyniadau. Rhydd y colofnau dan sylw gadarnhad i wirionedd y dystiolaeth, "mai annhrefn a diofalwch bron yn ddieithriad sydd yn dwyn damweiniau o angylch." Yr elfeniad byr a ganlyn a ddengys hyn mewn goleuni hollol glir:—Mygodd 3, syrthiodd 6 o dan y cerbydau; torodd y rhaffau crogedig wrth y graig ar 6; syrthiodd brigau a darnau o'r clogwyni uwchben ar 55; lladdwyd 42 drwy, naill ai i'r ergydion danio, neu i gerig yr

ergydion syrthio arnynt; boddodd 9; a syrthiodd 31 dros yr ymylon. Pe y manwl chwilid i achosion y ddau gant a phedwar ar ddeg ar hugain o ddamweiniau a gymerodd le yn Dinorwig o fewn y tri ugain mlynedd diweddaf, credwn y ceid allan fod yr achos o'r oll yn mron yn gorwedd wrth ddrws y personau eu hunain, neu wrth ddrws mân a mawr arolygwyr y gwaith. O du y dynion, yn fynych, bydd diofalwch, byrbwylldra, hyfdra: y ffrwyth sydd yn gwastadol dyfu ar y fath lanerchau sydd chwerw iawn. Yr arolygwyr drachefn a arferant fod yn dra ymarhous i wneyd llwybrau newyddion i'r gwageni ar yr orielau, ac mewn canlyniad, wrth gael eu gorfodi i gerdded yr ymylon, syrthio dros y dibyn i'r dyfnder! Pe yr arferasid mwy o ofal gyda'r cerbydresi, ni buasai cynifer a chwech yn myned yn aberth o dan eu pwysau. Gwelir fod pymtheg a deugain wedi marw oblegid cwymp y brigau a syrthiad darnau o'r clogwyni uwchben. Efallai nad oes un ddyledswydd yn cael ei hesgeuluso, hyd yn nod y dyddiau hyn, a manwl arolygiaeth y brigau a'r clogwyni. Dilys yw mai gwaith y goruchwylwyr ydyw hyn; a phe y rhoddasid y sylw dyledus i hynyna, atolwg, pa nifer o fywydau a arbedasid? Cwympodd cewri lawer o ddynion yn ebyrth i'r "tanio," a llu mawr a syrthiasant dros y clogwyni i beidio a chyffro mwy.

Ymddengys i ni fod cario yn mlaen weithiau mawrion o fath ein chwarelau, lle y llafuria miloedd o ddynion, heb reolau arbenig, argraphedig, ac awdurdodedig, yn orchwyl anmhosibl. Ond hyd y deallwn ni, hen arferion a "synwyr y fawd" ydyw deddfau ymarferol y chwarelwyr. Paham na cherir celfyddyd y chwarelau yn mlaen wrth reolau gwyddonol? Diau pe y tynid allan ddeddfau arbenig tuagat reoleiddio tyllu a thanio, crogi wrth raffau, ac olwynio cerbydau y gwahanol orielau, a bod cadwraeth fanwl o'r cyfryw yn rhwymedig ar bawb, a throsedd o un ohonynt yn dwyn cosb drom, odid fawr na byddai llawer o leihad yn nifer y damweiniau. Gan na wnaed hyn hyd yma gan y gweithwyr a'r meistriaid, da y gwnelai y Llywodraeth gymeryd y gwaith mewn llaw. Arferir yn gyffredin a phriodoli yr amryfal ddamweiniau a welsom i ymweliad neillduol ac uniongyrchol yr Hollalluog: Efe fydd wedi hyrddio dynion i'r byd arall, ac Efe fydd wedi ordeinio i'r rhaffau dori ac i'r tyllau danio. Ychydig o ystyriaeth bwyllog i'r croniel hwn o ffeithiau a ddengys dwyll y fath athrawiaeth. Na phriodoler damweiniau i Raglunaeth a gawsant fôd drwy annhrefn a diofalwch dynion: dysger doethineb, a rhodder gwrandawiad ufuddgar ac astud i lais eglur anystyriaeth a hyfdra. Byddai yr hen John Williams, tad y cerddor Hugh Peris, yn arfero

a dyweyd mai yr wythnos o flaen y talu y byddai y damweiniau yn ymweled â'r chwarel, a honai efe mai Iau o'r wythnos hono oedd eu dydd gwyl. Nid oes genym amser heddyw i roddi prawf ar dystiolaeth y gwr craff hwnw. Fodd bynag, y mae hyn yn amlwg: yr wythnos o flaen y talu ydyw yr un brysuraf o'r holl fis, ac efallai mai dydd Iau ydyw y prysuraf o ddyddiau yr wythnos hono. Rhaid priodoli damweiniau yr wythnos hono i or-brysurdeb, ar un llaw, i wneyd y cerig i fyny, ac annhrefn wrth gloddio y rhai hyny, a phan yn saethu. Os ydyw hyn yn wir, rhaid mai gwaith dyn ydyw y rhan helaethaf o'r digwyddiadau cyffrous a nodasom, ac efe o ganlyniad raid eu dwyn.

DAMWEINIAU YN CHWAREL DINORWIG, ARFON,

O 1822 HYD 1878.

1. John Griffiths, Cwm Eilir, Llanberis, Hydref 18, 1822.—Syrthio ugain llath yn Twll Dwndwr, Garet.
2. Hugh Williams, Ty Coch, Chwefror 21, 1823.—Malurio ei droed, a marw mewn canlyniad.
3. William Morris, Waen Gynfi, Mawrth 26, 1824.—Plyg o'r brig yn ymollwng arno mewn rhan o'r Garet.
4. Edward O. Price, Mawrth 31, 1824.—Yntau yr un modd a'r blaenorol, mewn rhan o'r Diffwys.
5. John Rowlands, Ddol (Llanrug, mae'n debygol), Gorphenaf, 15, 1824.—Twll daniodd arno, ond yn mha ran o'r gwaith nis gwyddom.
6. William J. Thomas Owen, Tachwedd 8, 1824.—Cael ei wasgu gan blyg.
7. David D. Abraham, Chwefror 25, 1825.—Lwmp o'r brig yn disgyn arno gan ei ladd yn y fan.
8. Emanuel Evans, Mai 11, 1825.—Rhan o'r graig yn ymollwng arno yn Clogwyn y Gigfran.
9. Owen Hughes, Dinorwig, Mawrth 26, 1826.—Syrthio can' llath yn yr Alltddu. Yr oedd yn dad i'r diweddar Is-oruchwyliwr Evan Hughes, Foel, Dinorwig.
10. John Jones, Mawrth 15, 1827.—Saer perthynol i'r gwaith. Bu foddi tra yn croesi llyn Peris at ei waith.
11. John Roberts, Foty, Ionawr 10, 1828.—Syrthio yn Brynllys.
12. Griffith J. Griffiths, Mai 14, 1828.—Ymollyngiad craig arw yn Twll Dwndwr, Garet.
13. John Evan Job, Penisa'rwaen, Mawrth 20. 1828.—Syrthio yn y Graich.
14. Thomas Williams, Ty'nymynydd, Chwefror 5, 1829.—Careg o'r brig yn ei daraw yn ei ben yn Twll Morgans.

15. William Parry, Ty'nygadlas, Ebrill 6, 1831.—Twll yn tanio arno yn Matilda.
16. Daniel Griffiths, Penisa'rwaen, Mai 17, 1832.—Syrthio dan y gwageni a gludant lechi drwy Glwtybont.
17. Thomas Jones, Ysgoldy, Dinorwig. Mawrth 10, 1832.—Syrthio pum' llath ar hugain yn yr Allt Ddu.
18. William Ellis, Y Foel, Mawrth 7, 1832.—Cael ei dynu i olwynion melin yr Allt Ddu.
19. Owen Evans, Llanllyfni, Ebrill 17, 1833.—Anafu ei ben.
20. Robert Ellis, Tan'rallt, Gerth, Mai 10, 1833.—Careg o'r brig yn ymollwng arno.
21. William Morris, Cae'r Gwyddel, Llanddeiniolen, Mai 30, 1833.—Cael ei daraw gan gareg oddiwrth ergyd. Yr oedd yn frawd i Owen Dinorwig.
22. Morris Pritchard, Cwmyglo, Mehefin 10, 1834.—Cael ei daraw gan gareg oddiwrth ergyd, mewn rhan o'r Diphwys.
23. Henry W. Morris, Hydref 12, 1834.—Yntau yr un modd.
24. William Jones, Mon, Ionawr 6, 1835.—Yr un modd a'r tri blaenorol.
25. Richard Jones, Penygaer, Llanddeiniolen, Mawrth 3, 1835.—Dryllio ei ben gyda careg oddiwrth ergyd yn Pone Lefel.
26. Trevor Williams, Gorphenaf 6, 1835.—Yntau yr un modd, ond nid ydym yn sicr yn mha ran o'r gwaith.
27. Morgan T. Morgans, Dinorwig, Hydref 23, 1835.—Pylor mewn hollt yn tanio arno yn Matilda.
28. Robert Williams, Ty'ntwll, Mai 10, 1836.—Ymollyngiad y graig arno.
29. David Williams, Clwtybont, Gorphenaf 8, 1836.—Rhaff ar incline Clwtybont yn tori, syrthiodd yntau dan y gwageni.
30. John Jones, Pantycelyn, Gorphenaf 12, 1836.—Malurio ei ben yn rhan o'r Diphwys.
31. Erasmus Owen, Rhagfyr 7, 1836.—Syrthio ddeugain troedfedd yn yr Allt Ddu.

32, 33. Richard Roberts, Bwlchgwynog, a W. J. Roberts, Mawrth 4, 1837.—Collodd y ddau eu bywydau yr un adeg trwy i graig ymollwng o'r tu ol i'r man lle yr oeddynt wedi sicrhau y rhaff, gan eu lladd yn y fan, yn Hafod Owen.
34. Owen Griffiths, Caernarfon, Ebrill 5, 1837.—Darn o'r brig yn ymollwng arno yn Hafod Owen.
35. David Jones, Waenwen, Bangor, Medi 5, 1838.—Syrthio 25 llath.
36. Robert D. Ellis, Cae Ddafydd, Ebenezer, Mai 18, 1838.—Cael ei daraw yn ei ben gan gareg oddiwrth ergyd yn mhonc Rowlar, Garet.
37. John Griffiths, Bangor, Mehefin 12, 1838.—Yr un modd a'r un blaenorol, yn y Diphwys.
38, 39.—Evan W. Price, Waenrhyddallt, a John E. Roberts, Penisa'rwaen, Awst 20, 1838.—A gyfarfuasant â'u diwedd yr un amser, drwy i'r graig ymollwng arnynt yn nhwll William Prys, Hafod Owen, ac ni lwyddwyd i fyned atynt am ddwy awr ar hugain.
40. William Jones, Tynewydd, Clwtybont, Ionawr 14, 1839.—Darn o'r graig yn ymollwng arno yn Brynglas, Allt Ddu.
41. William Foulkes, Clegir, Llanrug, Gorphenaf 6, 1839.—Dryllio ei ben yn y Braich.
42. Pierce Jones, Llwyncelyn, Llanberis, Gorphenaf 11, 1839.—A laddwyd yn Victoria.
43. Richard Hughes, Gwalchmai, Mon, Ionawr 20, 1840.—Y graig yn ymollwng arno yn Twll Dwndwr, Garet.
44. Evan J Evans, Tanyfoel, Ebenezer, Mawrth 10, 1840.—Twll yn tanio arno yn yr Allt Ddu.
45. Hugh Williams, Machine, Dinorwig, Ebrill 23, 1840.—Tra yr oedd yn gweithio gyda'i ben i lawr disgynodd careg o dop y clogwyn gan dori ei ben ymaith, yn mhonc Robin y Dre'.
46. William Jones, Garegwen, Llanberis, Mai 7, 1840.—Rhan o'r graig yn ymollwng gan ddryllio ei ben, yn Matilda.
47. Owen Ellis, Bryn Madog, Gorphenaf 6, 1840.—Bachgen bychan. Cyfarfu â'i ddiwedd trwy i gareg ddisgyn arno a'i ladd yn y fan, yn mhonc Rowlar, Garet.

48. William E. Williams, Penygongl, Clwtybont, Awst, 1840.—Rhaff *incline* uchaf Clwtybont yn tori, a lladdwyd ef drwy i falurion o'r gwageni ei daraw yn ei ben.
49. Evan Williams, Bryn Madog, Tachwedd 2, 1840.—Anafu ei gefn yn Swallow, Garet, a bu farw mewn canlyniad.
50. Griffith H. Evans, Cwmyglo, Tachwedd 10, 1840.—A laddwyd mewn rhan o'r Diphwys.
51. Ffoulk D. Ffoulkes, Rhagfyr 29, 1840.—Careg oddiwrth ergyd yn myned drwy ben ei "wal" gan ei ladd yn y fan, yn y Braich.
52. John Closs, Ty'nlon, Llanberis, Mehefin 8, 1841.—Syrthio yn y Diphwys.
53. William W. Price, Clwtybont, Gorphenaf 20, 1841.—Bachgen ieuanc a laddwyd yn mhonc Robin y Dre', trwy i ran o'r graig ymollwng arno.
54. Ioan Owen, Cerigllwydion, ger Llandinorwig, Ionawr 5, 1842.—A laddwyd trwy i bowdwr mewn hollt danio arno, yn Matilda.
55. John Hughes, Taicwmbrwynog, Llanberis, Ebrill, 1842.—A laddwyd yn Diphwys.
56. Thomas Parry, Rhosrug, Gorphenaf 23, 1842.—A laddwyd yn y Diphwys.
57. Ellis M. Jones, Glynrhonwy, Awst 2, 1842.—A laddwyd yn y Diphwys.
58. Morris Jones, Nant Penant, Rhagfyr 7, 1842.—A laddwyd yn chwarel Glynrhonwy.
59. John F. Evans, Penybwlch, Ionawr 22, 1843.—A laddwyd yn Twll Dwndwr.
60. John Thomas, Bryn'refail, Mai 25, 1843.—A laddwyd yn yr Allt Ddu.
61. Thomas Ellis, Yspytty, Mehefin 29, 1843.—Trwy ddamwain yn y rhan isaf o'r gwaith.
62. Edward W. Davies, Tyddyn Bach, Dinorwig, Medi 16, 1843.—Trwy i dwll danio arno yn yr Allt Ddu.
63. Henry E. Parry, Cwmyglo, Ebrill 6, 1844.—Trwy i bylor mewn hollt ffrwydro arno mewn rhan o'r Diphwys.
64. William Hughes, Trosycaeron, Mehefin 5, 1844.—Collodd ei fywyd trwy i raff incline Penrhydd, Garet, dori, ac yntau fyned rhwng y gwageni.

65. Robert R. Morris, Talybraich, Dinorwig, Mehefin 5, 1844.—Bachgen bychan a fu farw mewn canlyniad i syrthio o bonc Lefel i Swallow, Garet, dyfnder oddeutu pum' llath ar hugain.
66. Hugh M. Hughes, Penybwlch, Dinorwig, Medi 26, 1844.—Plyg yn ymollwng arno yn Sinc Penrhydd, Garet.
67. Henry R. Williams, Pen Hafodlas, Llanrug, Chwefror 19, 1845.—Llanc a gollodd ei fywyd trwy syrthio deg llath ar hugain, yn Matilda.
68. David J. J. Roberts, Ebrill 18, 1845.—A laddwyd trwy ddamwain yn y rhan isaf o'r gwaith.
69. Robert R. Evans, Bwlch Bach, Trosgol, Rhagfyr 31, 1845.—Bachgen ieuanc a gollodd ei fywyd trwy i ran o'r graig ymollwng arno yn yr Allt Ddu.
70. Griffith Roberts, Llanrug, Gorphenaf 11, 1845.—A laddwyd yn ddamweiniol yn y rhan isaf o'r gwaith.
71. Robert Williams, Pen Hafodlas, Llanrug, Chwefror 24, 1846.—Bu farw mewn canlyniad i ddamwain a'i cyfarfyddodd yn y chwarel ddyddiau yn flaenorol.
72. Robert Jones (neu "Robyn Nefyn" fel yr adwaenid ef gyntaf), Chwefror 26, 1846.—Rhan o'r graig yn ymollwng arno yn Twll Dwndwr, Garet.
73. Richard Jones, Nefyn, tad yr uchod, Mehefin 17, 1846.—Cael ei daraw yn ei ben gan gareg oddiwrth ergyd yn Mhonc yr Albion, y Braich.
74. William Griffiths, Rhostryfan, Tachwedd 9, 1846.—Dyn ieuanc cryf a gollodd ei fywyd trwy ddamwain yn Matilda.
75. Morris Jones, Rhostryfan, a brawd y diweddar is-oruchwyliwr Cadwaladr Jones, Dinorwig, Chwefror 3, 1847.—Dyn ieuanc cryf a gollodd ei fywyd trwy i ran o'r graig ymollwng arno, yn Matilda.
76. Owen Williams, Buartha, Llanrug, Ionawr 4, 1848.—Cyfarfu â'i ddiwedd ar allt isaf y Braich. Llwythwr llechau ydoedd wrth ei alwedigaeth.

77. John Williams, Waenfawr, Ebrill 12, 1848.—Cyfarfu â'i angau yn y rhan isaf o'r gwaith.
78. Owen W. Williams, Hafod Gynfaen, Gorphenaf 14, 1848.—Syrthio o dop clogwyn, ond nis gwyddom yn mha ran o'r chwarel.
79. David G. Jones, Stamps;
80. Griffith D. Griffith (ei fab);
81. Owen W. Evans, Cwm-y-glo;
82. William W. Evans, brawd yr uchod;
83. John J. Williams, Cwm-y glo; a
84. Thomas Parry, Parc, Mehefin 23, 1848.—Cyfarfu y chwech uchod â'u hangau yr un amser trwy foddi yn llyn Padarn, ar foreu y dyddiad uchod, tra yn dyfod mewn cwch at eu gwaith o ardal Cwmyglo. Ymddengys fod dwyreinwynt cryf yn chwythu ar y pryd, ac i'w cwch gael ei ddymchwel, a bu yr oll oedd yn y cwch foddi oddigerth un, yr hwn a lwyddodd i nofio i'r lan. Yr oedd ugeiniau o'u cydweithwyr yn gweled y ddamwain, ond yn analluog i estyn unrhyw gynnorthwy i'r trueiniaid. Claddwyd hwy oll yr un diwrnod yn mynwent henafol Llanrug.
85. Richard Jones, Aberffraw, Mon, Medi 22, 1848.—Syrthio o dop clogwyn, ond nis gwyddom yn mha ran o'r chwarel.
86. David Williams, Bangor, Rhagfyr 18, 1848.—Tori asgwrn ei ben, ond nis gallwn nodi yn mha ran o'r gwaith y cymerodd y ddamwain hon eto le.
87. John Nathanael Griffiths, Awst 21, 1849.—Cyfarfu â'i angau yn y rhan isaf o'r chwarel.
88. Owen Roberts, Caernarfon, Awst 4, 1849.—Collodd y person hwn eto ei fywyd yn y rhan isaf o'r gwaith.
89. Owen Williams, Hafod, Llanberis, Gorphenaf 14, 1848.—Cafwyd ei gorph am chwech o'r gloch y boreu ar waelod y chwarel, ond ni chafwyd gwybodaeth pa fodd y cymerodd y ddamwain le.
90. Patrick Ryan, Hydref 19, 1849.—Collodd ei fywyd trwy ddamwain yn y Braich.
91. Richard Hughes, Erw y Ci, Llanrug, Tach. 12, 1849.—Collodd ei fywyd yn y rhan isaf o'r gwaith.

92. Pierce Morris, Cerigynyth, Dinorwig, a thad Mr David Pierce, Yr Afr Aur, Caernarfon, Chwefror 3, 1850.—Bu farw mewn canlyniad i dori ei goes yn Sinc Penrhydd, Garet.
93. Richard J. Pritchard, Bontnewydd, ger Caernarfon, Mawrth 13, 1850.—Colledd ei fywyd yn Victoria.
94. Richard Evans, Gerlan Bach, Clwtybont, Rhagfyr 10, 1850.—Cael ei daraw gan gareg oddiwrth ergyd yn Tophet, Garet.
95. Samson Jones, Llanddanielfab, Mon, Ionawr 10, 1851.—Cael ei ddirwasgu rhwng plygion mawrion yn Matilda.
96. Griffith Hughes, Waenfawr, Mawrth 5, 1851.—Collodd ei fywyd yn y Diphwys.
97. David Williams, Bryn Melyn, Waenfawr, Mawrth 10, 1851.—Careg o'r clogwyn yn ei daraw yn Twll Dwndwr, Garet.
98. William L. Williams, Groeslon, Rhiwen, Mawrth 6, 1851.—Twll yn tanio arno yn Terfyn Bach, Braich.
99. Evan E. Jones (gwehydd), gynt Hafod Garegog, Clwtybont, Mawrth 17, 1851.—Careg o'r clogwyn yn dryllio ei ben yn Matilda.
100. William O. Pierce, Waenfawr, Medi 12, 1851.—Collodd ei fywyd yn Victoria.
101. William W. Evans, Waenfawr, Ionawr 14, 1852.—Collodd y person hwn eto ei fywyd yn Victoria.
102. Richard Owen, miner, Cefnywaen, brodor o Fon, Mawrth, 1852.—Rhan o'r graig yn ymollwng arno yn yr Allt Ddu.
103. John M. Roberts, Rail, Llandwrog, Mawrth 5, 1852.—Collodd ei fywyd yn Victoria.
104. Robert Jones, Store House, Llandwrog, Mai 21, 1852.—Cyfarfyddodd â'i angau drwy syrthio oddiar y gerbydres sydd yn cludo llechau o'r chwarel i Borthdinorwig.
105. John Roberts, Clwtybont, brodor o Llanerchymedd, Mehefin 4, 1852.—Bu farw mewn canlyniad i gael malurio ei goes yn y Braich.
106. William, mab John Pugh Daniel, Awst, 1852.—Nis gallwn gofnodi enw trigfan y person hwn, na'r lle y cyfarfyddodd â'r ddamwain.

107. John Roberts, Caernarfon, Hydref, 1852.—Nid ydym yn gwybod yn mha ran o'r gwaith y cyfarfyddodd y person hwn eto â'i ddiwedd.
108. Robert J. Griffiths, Caernarfon, Tachwedd 5, 1852.—Cyfarfyddodd â'i angau yn y rhan isaf o'r gwaith.
109. John E. Williams, Rhydyfwch, Tachwedd 1, 1852.—Collodd ei fywyd yn y Braich.
110. Robert Jones, Tan-y-bryn, Dinorwig, a
111. William W. Prichards, Bontnewydd, ger Caernarfon, Ionawr 20, 1853.—Cyfarfu y ddau â damwain angeuol yn Victoria.
112. William Prys, Llanrug, Mai 9, 1853.—Hen wr dros bedwar ugain oed a fu farw mewn canlyniad i gael ei anafu yn y chwarel rai miseedd yn flaenorol.
113. John Jones, Clwtybont, brodor o Fangor, Chwefror 11, 1853.—Bu farw mewn canlyniad i gael tori ei goes yn Hafod Owain.
114. William Hughes, gwas a fu yn Mryn Adda, Gorphenaf 12, 1853.—Ni wyddom yn mha ran o'r chwarel y cyfarfu â'i angau.
115. John Owens, Cae'rhedyn, Clwtybont, Rhagfyr 13, 1853.—Bu farw mewn canlyniad i syrthio dwy lath mewn twll yn ochr yr Elidir.
116. Catherine Williams, merch ieuanc o ardal Clynnog, Medi 13, 1853.—Cyfarfu â'i hangau tra yn edrych y chwarel trwy i ddarn o'r graig ddyrchwel i lawr a'i goddiweddyd, gan ei lladd yn y fan.
117. William Williams, Bryntcg, Clwtybont (Llanbedr, gynt), Chwefror 17, 1854.—Collodd ei fywyd trwy i gareg o'r brig ymollwng gan ei daraw yn ei ben a'i ladd yn y fan, mewn lle a elwir chwarel Sion Morgan.
118. James Owen, Penbrynmawr, Fachwen, Mawrth 25, 1854.—Lladdwyd ef gan gareg oddiwrth ergyd a'i tarawodd yn ei ben yn ngwaelod y Braich.
119. Rowland Roberts, mab-yn-nghyfraith y diweddar Barch John Pritchard, Pentrecastell, Llanberis, Mehefin 7, 1854.—Bu farw mewn canlyniad i ddamwain a'i cyfarfyddodd yn Victoria.

120. Thomas O. Thomas, Brynllys, Dinorwig, Mehefin 12, 1854.—Cyfarfyddodd â'i ddiwedd trwy i ran o'r graig ymollwng arno, yn y rhan a elwir yn bresennol Blaen Swallow.
121. William J. Owens, Parc, Llanrug, Mehefin, 1854.—Trwy ddamwain yn y rhan isaf o'r chwarel.
122. Owen D. Jones, Ty'n'rallt, Rhagfyr, 1854.—Bu farw mewn canlyniad i syrthio yn Victoria.
123. Robert E. Williams, Ebenezer, Chwefror 12, 1854.—Darn o'r graig yn ymollwng arno yn Ponc Lefel, Garet.
124. John E. Evans, Garnedd, a brawd i'r Parch Robert Ellis, Ysgoldy, Gorphenaf 20, 1855.—Cael ei ddirwasgu gan blyg yn yr Allt Ddu.
125. David Thomas, Ceunant, Llanberis, Mehefin 8, 1855.—Cyfarfu â'i angau trwy syrthio wrth fyned adref oddiwrth ei waith.
126. Henry Roberts, Galltyfoel, Llandinorwig,
127. Evan Rowland, Tanllan, Llanrug, a
128. John Price, Minffordd, Dinorwig, Medi 17, 1855.—Cyfarfu y tri uchod â'u hangau trwy fygu mewn sinc chwe' llath o ddyfnder yn y Braich.
129. Morris Pritchard Davies, Braich Poeth, Dinorwig, Mawrth 27, 1855.—Collodd ei fywyd trwy i domen y Garet redeg pan yr ydoedd yn ei chrocsi wrth fyned adref oddiwrth ei waith.
130. Thomas M. Gabriel, Waenfawr, Hydref, 1855.—Collodd ei fywyd yn y rhan isaf o'r chwarel.
131. Evan O. Evans, Llwyncoed, Cwmyglo, Tachwedd 27, 1855.—Syrthio dan gerbydres y chwarel.
132. Robert Williams, Ty Canol, Llandinorwig, (Roe Wen, gynt), Mai 22, 1856.—Cyfarfyddodd â'i angau trwy i ran o'r graig ymollwng arno ef a'i bartner (yr hwn a wellhaodd wedi hyny) yn Ponc Rowlar, Garet, gan ei ladd yn y fan.
133. David D. Williams, Celyn Bach, Llanddeiniolen, Tachwedd 6, 1856.—Cael ei daro gan gareg oddiwrth ergyd yn Ponc Lefel, Garet.
134. Richard R. Thomas, Gaerwen, Mon, Ebrill, 1857.—Collodd ei fywyd trwy ddamwain yn Victoria.

135. Richard R. Jones, Ebenezer, Mai 22, 1857.—Cael ei ddirwasgu gan blyg mawr yn Swallow.
136. Griffith Morris, Ty Danw, Cwmyglo, Gorphenaf 22, 1857.—Cyfarfyddodd â damwain angeuol yn y Gilfach Ddu.
137. Thomas T. Griffiths, Cwm Eilir, Llanberis, Medi 11, 1857.—Cyfarfyddodd â damwain angeuol mewn rhan o Victoria.
138. Hugh Griffiths, Tai Newyddion, Llanrug, a
139. John Roberts, Cae Glas, Llanrug, Ionawr 23, 1858.—Collasant eu bywydau yr un amser tra yn dychwelyd adref oddiwrth eu gwaith mewn "car gwyllt," trwy iddo redeg oddiar y cledrau a dymchwel i lyn Padarn, ac i'r ddau druain anffodus foddi.
140. Owen Evans, Bryniau, Dinorwig, Gorphenaf 8, 1858.—Syrthio o ben ei "fargen."
141. Robert Williams (Dyffryn), Cerigynyth, Gorphenaf 31, 1858.—Marw mewn canlyniad i falurio ei goes yn Sinc Twllyclawdd.
142. John Roberts, brodor o sir Ddinbych, Mai 25, 1858.—Nis gallwn gofnodi cauw y rhan o'r gwaith y cymerodd y ddamwain hon le.
143. Owen Lewis, Cae Glas, Llanddeiniolen, Chwefror 19, 1859.—Marw mewn canlyniad i falurio ei goes yn Pantyceubren.
144. John H. Pritchard, "Didfa," Mai 13, 1859.—Collodd ei fywyd mewn rhan o'r Diphwys.
146. Thomas J. Closs, Tanycapel, Llanberis, Mai 25, 1859.—Cyfarfyddodd â damwain angeuol mewn rhan o Victoria.
146. John Edwards, Llanrug, Mehefin 20, 1859.—Collodd ei fywyd trwy i blyg wyth tunell o bwysau (islaw yr hwn yr oedd yn ymochel rhag ergydion) ymollwng arno mewn rhan o'r Diphwys.
147. John Parry, Waen, Llanddeiniolen, Mehefin 20, 1859.—Bu farw mewn canlyniad i syrthio o'r elogwyn yn y Gilfach Ddu.
148. Rhys Williams, Cwm Eilir, Llanberis, Medi 1, 1859.—Collodd ei fywyd yn Victoria.
149. Humphrey Jones, 'Stabl Goch, Llanberis, Mawrth 2, 1860.—Collodd ei fywyd trwy i raff yr ydoedd yn gweithio ynddi dori, a'i ollwng i ddyfnder mawr yn y Diphwys.

150. Medi 26, 1860, bu damwain angeuol i bedwar o bersonau na chawsom eu henwau yn y Gilfach Ddu.
151. Griffith J. Prichards, Pantygro, Tachwedd 17, 1860.—Collodd ei fywyd trwy i bylor mewn hollt danio arno yn Victoria.
152. John Jones, Cae'r Sais, Rhagfyr 5, 1860.—Cyfarfu â'i angau trwy i wagen lwythog o goed ddymchwel arno ar un o'r gelltydd yn Victoria.
153. William G. Morris, Cwm-y-glo, Rhagfyr 7, 1860.—Pylor mewn hollt yn tanio arno mewn rhan o Victoria.
154. William T. Roberts, Gwastadnant, Llanberis, Rhagfyr 11, 1860.—Bu farw mewn canlyniad i gael ei anafu yn y Braich.
155. David Hughes, Clynnog, Mawrth 15, 1861.—Nid ydyw y lle na'r modd y collodd ei fywyd yn wybyddus i ni.
156. William E. Ellis, Brynglas, Llanberis, Mehefin 10, 1861.—Bu farw trwy ddamwain yn Victoria.
157. John Abraham Williams, Clwt-y-bont, Awst 5, 1861.—Marw mewn canlyniad i blyg mawr ddryllio ei glun yn Mhonc Wyllt y Diphwys.
158. Robert E. Jones, Ty-bach-y-waen, Clwty bont, Awst 5, 1861.—Careg oddiwrth ergyd yn ei daraw yn ei ben gan ei ladd yn y fan yn yr Allt Ddu.
159. Owen O. Parry, Llanrug, Awst 15, 1861.—Collodd ei fywyd trwy i dwll danio arno yn Swallow.
160. William Griffiths, Pigyswch, Ebenezer, Medi 20, 1861.—Collodd ei fywyd trwy i sled ei daflu dros bont gallt Twllynwg, Garet.
161. David Jones, Cwmyglo, Hydref 8, 1861.—Cyfarfu â damwain yn y Braich yr hon a brofodd yn angeuol iddo.
162. Morris W. Owen, Groeslon, Llanrug, a
163. Owen W. Owen (dau frawd), Hydref 23, 1861.—Dau o fechgyn pur ieuainc a gollasant eu bywydau yr un amser pan yn myned ar hyd gallt y Braich yn y gwageni, trwy i'r rhaff dori a'u gollwng i lawr.

Aeth y flwyddyn 1862 heibio heb i un ddamwain angeuol gymeryd lle yn y chwarel hon.

164. Thomas Evans, Llangristiolus, Mon, Chwefror 25, 1863.—Dryllio ei ben yn sinc bach y Braich.
165. Morgan Roberts, bachgen Thomas Roberts (Twm 'Stiniog), Bryn Sardis, Dinorwig, Mai 16, 1863.—Rhaff yn tori ar Allt Isaf y Muriau, a'r trancedig yn cael ei ollwng i lawr gyda'r gwageni i'r gwaelod.
166. Evan Jones, Yr Odyn, Llanberis, Awst 20, 1863.—Cyfarfu â'i ddiwedd yn Victoria.
167. Michael E. Jones, Bwthdir, Llanberis, Tachwedd 10, 1863.—Marw mewn canlyniad i gael dryllio ei ddwy goes yn y Diphwys.
168. William J. Williams, Bryn Coch, Llanberis, Mawrth, 11, 1864.—Syrthio o'r clogwyn yn mhonc fawr Victoria.
169. Richard Jones, Llidiart-y-mynydd, Llanddeiniolen, Mawrth 27, 1864.—Careg yn ymollwng gan ei daraw yn ei ben yn Mhenrhydd, Garet.
170. Robert R. Ellis, Cae Canol, Fachwen, Gorphenaf 29, 1864.—Syrthio dan y gwageni yn y Muriau.
171. Evan J. Evans, Waenfawr, Awst 18, 1864.—Cael ei daraw yn ei ben gan gareg oddiwrth ergyd yn y Diphwys.
172. John Thomas, 'Rallt, Llanrug, Medi 14, 1864.—Bu farw mewn canlyniad i syrthio o'r graig yn ngwaelod y Braich.
173. Richard Jones, Bryn Du, Clwtybont, (Nefyn, gynt), Tachwedd 26, 1864:—Collodd ei fywyd trwy gael ei daraw yn ei ben gan gareg oddiwrth ergyd ar Allt Penrhydd, Garet.
174. Griffith J. Griffiths, Ebenezer, Tachwedd 16, 1864.—Syrthio yn Mhonc Rhowlar, Garet.
175. Robert Roberts, Trosgol, Llandinorwig, Ebrill 26, 1865.—Bu farw mewn canlyniad i ranau o'r graig ymollwng arno yn Tophet, Garet.
176. Hugh J. Morris, Clwtybont, Mehefin 25, 1865.—Pylor mewn hollt yn tanio arno gan ei daflu 22 llath.
177. Thomas Evans, Coedyddol, Llanberis, Rhagfyr 21, 1865.—Cafodd ei ladd ar Allt Victoria.

178. Edmwnd Parry, Ebenezer, a
179. William W. Williams, Ebenezer, Rhagfyr 30, 1865.—Collasant eu bywydau yr un amser trwy i ranau o'r graig ymollwng arnynt yn sinc Penrhydd, Garet.
180. William Williams, saer maen, Llanddanielfab, Mon, Ebrill 25, 1865.—Syrthio dan gerbydres y chwarel yn Mhontrhythallt.
181. Hugh Williams, Bwlchcaemawr, Llandinorwig, Rhagfyr 10, 1866.—Careg oddiwrth ergyd yn ei daraw yn ei ben yn Swallow, Garet.
182. William Jones, Amlwch, Mon, Mehefin 8, 1866.—Twll yn tanio arno yn y Gilfach Ddu.
183. Robert T. Philips, Llanberis, Ebrill 3, 1867.—Mewn canlyniad i gyfarfod â damwain ychydig ddyddiau yn flaenorol.
184. Thomas Hughes (mab David Hughes, Bryntych,) Ebenezer, Mai 29, 1867.—Syrthio oddiar gerbydres y chwarel.
185. William Roberts, Tai Newyddion, Llanrug, Hydref 10, 1867.—Cyfarfod â damwain angeuol yn y rhan isaf o'r chwarel.
186. Hen wr o Fon na chawsom ei enw, a fu farw mewn canlyniad i syrthio ger y ty y lletyai, sef ty Mrs Jones, Frondeg, Dinorwig, Rhagfyr 17, 1867.
187. Ellis Williams, Gilwern, Rhostryfan, Ionawr 21, 1868.—Syrthio o'r Diphwys Fawr i'r Bonc Wyllt yn Wellington.
188. Griffith J. Williams, Ddol, Llanrug, Ionawr 24, 1868.—Cyfarfu â'i angau ar Allt Diphwys, trwy syrthio rhwng y gwageni.
189. David O. Griffths, Waenfawr, a
190. Robert Jones, Tyddyn Partle, Ebrill 10, 1868.—Careg oddiwrth ergyd yn myned trwy dô gwal gan ladd y ddau.
191. Foulk Jones, Ebenezer, Medi 17, 1868.—Bu farw mewn canlyniad i gael dryllio ei goes trwy i gareg o'r clogwyn ymollwng arno.
192. William Williams (mab y diweddar William Williams, gwehydd), Ebenezer, Hydref 30, 1868.—Pylor yn tanio arno gan ei daflu o'r naill bonc i'r llall.
193. Owen T. Owens, Maenllwyd, Llanberis, Ebrill 5, 1869.—Syrthio yn y Diphwys.

194. Owen Roberts, Niwbwrch, Mon, Awst 21, 1869.—Cael ei daraw gan gareg oddiwrth ergyd yn y Diphwys Fawr.
195. Wilhelm Piarcon, Ebenezer (dyn ieuanc o Denmark), Medi 25, 1869.—Syrthio o bonc Rowlar i Swallow, Garet, tra yn myned oddiwrth ei waith.
196. Griffith Williams, Cwm Eilir, Llanberis, Tachwedd 13, 1869.—Syrthio tros ochr Allt Gilfach Ddu.
197. Thomas Jones, Uwchybont, Waenfawr, Mawrth 7, 1870.—Dryllio ei goes yn y Diphwys.
198. John W. Evans, Ty'nyffynnon, Llanberis, Mai 7, 1870.—Collodd ei fywyd yn y rhan isaf o'r chwarel.
199. Michael J. Pierce, Cwmyglo, Awst 19, 1870. —Plyg yn ymollwng arno yn y Diphwys.
200. Humphrey Roberts, Bwlchgwynog, Cwmyglo. Mawrth 2, 1870.—Syrthio dan gerbydres y chwarel yn y Gilfach ddu.
201. Griffith Griffiths, Bangor, Mawrth 2, 1871. —Twll yn tanio arno yn y Clegir, Fachwen.
202. Hugh R. Hughes, Knocking, Clwtybont, Rhagfyr 6, 1871.—Plyg yn ymollwng arno tra yr ydoedd yn gochel ergydion islaw iddo.
203. Eliseus Jones, Pontygyrnol, Mawrth 2, 1871. —Rhan o'r graig yn ymollwng arno yn y Diphwys.
204. Hugh W. Jones, Ebenezer, a
205. William J. Roberts, Galltyfoel, Llandinorwig, Mehefin 27, 1871.—Collodd y ddau eu bywydau yr un amser drwy i filoedd o dunelli o'r graig ymollwng arnynt.
206. John Roberts, Terfyn, Dinorwig, Ionawr 13, 1872.—Dynamite mewn twll yn tanio arno gan ei falurio yn ddychrynllyd yn sinc Penrhyddi Garet.
207. Evan Owen, Taicwmbrwynog, Llanberis, Ebrill 15, 1872.—Syrthio o bonc Robin 'Rabo i'r Diphwys Fawr.
208. John W. Parry, Tyddyn Andrew, Llanddeiniolen, Mehefin 2, 1872.—Cyfarfyddodd â'i angau yn y rhan isaf o'r gwaith.

209. John E. Roberts, Sinc, Clwtybont, Gorphenaf 18, 1872.—Syrthio o dop y clogwyn i yn y Dyffryn.
210. Hugh Jones, Gegin, Waenfawr, Treflan, Awst 2, 1872.—Twll yn tanio arno yn y rhan isaf o'r gwaith.
211. William J. Williams, Bendumawr, Llanberis, Hydref 9, 1872.—Syrthio yn mhonc Edward Jones, Hafod Owen.
212. John Pritchards Jones, Clwtybont, Chwefror 14, 1873.—Careg o'r domen yn dymchwel gan ei daraw yn ei gefn.
213. John Williams, New-street, Ebenezer, Mawrth 5, 1873.—Cael ei daraw gan gareg oddiwrth ergyd.
214. John O. Edwards, Y Ddol, Llanberis, Mawrth 20, 1873.—Syrthio o'r clogwyn mewn rhan o'r Diphwys.
215. John J. Jones, Tyddyn Isaf, Dinorwig, Medi 19, 1873.—Twll yn tanio arno yn sinc Harriet.
216. Richard H. Roberts, Cae Goronwy, Waenfawr, Rhagfyr 23, 1873.—Rhanau o'r graig yn ymollwng arno yn Pantyceubren.
217. Richard, mab James Parry, Brynyrefail, Mai 26, 1873.—Careg o dop y graig yn ymollwng arno yn Patagonia, Diphwys,.
218. John Lewis, Pentrecasteli, Llanberis, Mawrth 31, 1874.—Careg oddiwrth ergyd yn ei daraw yn y Diphwys.
219. Hugh Roberts, Cae Goronwy, Waenfawr, Ebrill 1, 1874.—Collodd ei fywyd yn y rhan isaf o'r gwaith.
220. Edward Jones, Cwmyglo, Mehefin 5, 1874.— Syrthio o dop y clogwyn yn Mhonc Wyllt Pantyceubren.
221. William J. Hughes, Cefn, Bethel, Llanddeiniolen, Mehefin 24, 1875.—Syrthio o dop ei fargen yn y Bonc Wyllt, Diphwys.
222. David J. Owen, Tanybwlch, Dinorwig, Chwefror 13, 1876.—Plyg yn dryllio ei goes yn Swallow.
223. J. J. E. Pierce, Ebenezer, Mehefin 1, 1877.— Plyg yn ei ddirwasgu yn nhwll Virginia, Garet Uchaf.

224. JOHN, mab John Roberts, butcher, Llanberis, Ebrill 20, 1877.—Cyfarfu âg angau yn y rhan isaf o'r gwaith.

225. JOHN WILLIAMS, Ysguborwen, Llandwrog, Mai 25, 1877.—Rhan o'r graig yn ymollwng arno yn y rhan isaf o'r gwaith.

226. WILLIAM WILLIAMS, Trosyrafon, Ebenezer, ac

227. OWEN, ei fab, Mai 30, 1877.—Cyfarfuasant eu dau â damwain angeuol yr un amser trwy i blyg oddiwrth ergyd dd'od trwy do eu gwal yn Swallow, Garet.

228. THOMAS GRIFFITHS, Hafodlas, Waenfawr, Awst 7, 1877.—Plyg yn ymollwng o'r "rwb," yn Penrhydd, Garet, gan ei ddryllio yn erchyll.

229. ROBERT ROBERTS, Cerigmau, Llanrug, Chwefror 11, 1878.—Top lefel yn ymollwng arno yn y Braich.

230. DAVID ROBERTS, yr hen Hospital, Mehefin 4, 1878.—Cael ei ddirwasgu gan blyg ithfaen yn Califfornia, Diphwys.

231. JOHN JONES, Prysgol, Bontnewydd, Tachwedd 12, 1878.—Syrthio mewn rhan o'r Diphwys tra yn myned at ei waith.

232. GRIFFITH JONES (Gutyn Ddu), Tyoer, Clwtybont, Tachwedd 18, 1878.—Plyg yn ymollwng o'r bonc uwchlaw gan ei oddiweddyd, a'i ddryllio mewn modd dychrynllyd, yn Tophet, Garet.

233. OWEN G. WILLIAMS, Coedgwydr, Llanberis, Rhagfyr 18, 1878.—Pylor yn tanio arno gan ei daflu i'r bonc islaw, dyfnder o oddeutu ugain llath.

234. WILLIAM JONES, Beudu Bating, Llanrug, Rhagfyr 28, 1878.—Collodd ei fywyd trwy i blyg o'r domen ymollwng arno.

Trwy drugaredd Rhagluniaeth Ddwyfol nid oes yr un ddamwain angeuol wedi cymeryd lle y flwyddyn bresennol hyd yn hyn yn Chwarel Dinorwig.

ATTODIAD.

1. RHYS DAFYDD: Nid ydym yn gwybod rhagor o'i hanes na'i fod yn daid i'r diweddar Barchedig Ellis Foulks, gweinidog gyda'r Trefnyddion Calfinaidd.

2. JOHN D. ELLIS: Twll yn tanio arno, wrth ei stampio, yn y chwarel fawr.

3. RICHARD JONES, Bryn'refail: Yn yr Allt Ddu. Nid wyf yn sicr pa un o'r ddwy ddamwain a gymerodd le gyntaf.

4. GEORGE PIERCE, bachgen Pirs Sion Emwnt, Tanyfoel, a laddwyd yn yr Allt Ddu.

5. ROBERT WILLIAMS, Beudy Mawr, Llanberis;

6. THOMAS OWENS, Fron, Llanberis: Lladdwyd y ddau uchod yr un pryd, trwy i hollt ymagor yn ddirybudd, wrth i ddyn ryddhau plyg yn y graig, ac ymrolio i lawr a'u goddiweddyd pan yn ffoi rhagddo, a syrthio ar y ddau, a'u lladd yn y fan. Yn Clogwyn y Gigfran y digwyddodd hyn. Tyllu twll plyg mewn careg ar lawr yr oedd y tri,—un yn troi yr ebill, a'r ddau ereill yn taro. Methodd y trydydd a dianc trwy i wig yr ebill afael yn ei wisg a'i attal. Tybiwn mai DAVID GRIFFITH, Bens, ydoedd hwn.

7. GRIFFITH OWENS, Fron, Llanberis, brawd i'r Thomas uchod, yn mhen chwech wythnos ar ol ei frawd.

8. —— OWENS, mab i Griffith Owens, Cwmyglo Careg y Fran gynt): Lwmp oddiwrth ergyd yn ei daraw ac yn ei ladd yn y fan, yn Clogwyn y Gigfran. Yr oedd wedi esgeuluso dianc i ddiogelwch, er fod y rhybudd mor uchel fel ag yr oedd y bobl hedd yn tori mawn yn Cwmdwythwch yn ei glywed am ddigon eglur.

9. DAVID DAVIES, Gelli Hirbant: Yn Brynllys yr edd yn gweithio. Aeth un canol dydd i Glogwyn Gigfran i chwilio am waith, ac aeth at ei gymydog, David Griffith, Tai, yr hwn oedd yn trin careg wrth dreu ei fargen yn nhwll Dwndwr, pryd y clywent aeddi uwch eu penau. Nesaodd D. Griffith i gysgod graig, a rhedodd D. Davies tuag allan, a disgynodd gareg arno, a lladdodd ef yn y fan.

10. JOHN JONES, Pant y Ceubren: Tybiwn ma ei daraw gan lwmp oddiwrth ergyd yn y Diffwys gafodd.

11. WILLIAM OWEN, Llwyncoed: Syrthio dros plane yn y Brynllys ar foreu barug, yn lled agos ran lle ac amser i John Roberts, Hafotty.

12. GRIFFITH WILLIAMS, Ddol Helyg, a laddwy yn yr Allt Ddu.

13. Boddodd bachgen i William Owens, Llidiart Cic, mewn sinc yn yr Allt Ddu; ond nid ydym y sicr a oedd yn perthyn i'r gwaith ai nid oedd.

RHESTR

O LADDEDIGION CHWAREL Y PENRHYN

O'R DECHREU HYD YN BRESENNOL.

---

1 Thomas Welsh.
2 William Jones, Buarth.
3 Rice Pritchard, Coed Howel, Llandegai.
4 Peter Roberts, Llanfrothen, Meirion.
5 Edward Morris, Bronydd.
6 Thomas Dwdding, Tai'r Mynydd, Llandegai.
7 Robert Williams, Lleyn, Arfon.
8 Richard D. Morgan, Ceunant.
9 Evan Roberts, Talysarn, Llandegai.
10 Richard Williams, Panwr, Llandegai.
11 Owen Owens, Llety'r Bwgan, Llandegai.
12 William Hughes, Llandegai.
13 William Edwards, Dol Ddafydd, Llanllechid.
14 Robert Davies, Ty Mawr, Llanllechid.
15 Robert Roberts, Cwlyn, Llanllechid.
16 Robert Jones, Plas Trallwm, Llandwrog.
17 Griffith Ellis, Bryniau, Llandegai.
18 Richard Hughes, Gefnan, Llandegai.
19 David Williams, Waen Pentir, Llanddeiniolen.
20 Hugh John Hughes, Lon Isaf, Llandegai.
21 Rowland Jones, Park, Llandegai.
22 Owen Jones, Penyffridd, Moelyci, Llandegai.
23 Harry Jones, Coedypark, Llandegai.
24 Robert Williams, Hirdir, Llandegai.
25 David Thomas, Bryn Madog.
26 Richard Hughes, Braich Talog, Llandegai.
27 Moses Roberts, Pantgwyn.
28 Richard Williams, Pantyffrydlas, Llanllechid.
29 Owen Edwards, Bryniau'r Gwyddelod, Llandegai.
30 Owen Owens, Pant, Llanllechid.

31 William Foulks, Beudy'r Gors.
32 Eben Roberts, Cwlyn, Llanllechid.
33 David Moses, Tre'rgarth, Llandegai.— Lwmp yn ei daro yn Agor Boni.
34 Evan Jones, Bangor.
35 John Williams, Ty'nyclawdd.
36 Thomas Griffith, Tirlontwrog.
37 John Abraham, Coedyparc, Llandegai, Gorphenaf 6, 1826.
38 Evan Jones, Tyddyn Huddygl, Gorphenaf 6, 1826.
39 Richard Roberts, Ddolyparc, Llandegai, Gorphenaf 12, 1826.
40 John Lewis, Caernarfon, Gorphenaf 15, 1826.
41 Hugh Owen, Pentref Isaf, Medi 18, 1826.
42 John Williams, Taicroesion, Hydref 9, 1826. i.
43 Thomas Jones, Bethel, Hydref 30, 1826.
44 Thomas Evans, Pant, Llanllechid, Mawrth 22 1827.
45 William Hughes, Caregwen, Hydref 19, 1827.
46 Robert Williams, Bryndymchwel, Llandegai Tachwedd 9, 1827.
47 Robert Roberts, Bethesda, Tachwedd 22, 1827.
48 Peter Roberts, Tai'rmynydd, Llandegai, Ionawr 24, 1828.
49 Hugh Jones, Waenhir, Llandegai, Chwefror 13 1828.
50 William Williams, Ddolyparc, Llandegai, Mai 30, 1828.
51 Thomas Jones, Caeherfin, Llandegai, Medi 19 1828.
52 Richard Morris, Ty Gwyrdd, Hydref 7, 1828.
53 Robert Williams, Cae Aseph, Hydref 30, 1828.
54 Robert Williams, Penygroes, Llandegai, Mai 15 1829.—Syrthio o ben y Talcen Mawr i Jolly Fawr.
55 William Jones, Tai Isaf, Mai 28, 1829.
56 Michael Moses, Parc, Llanllechid, Medi 3, 1830 —Yn y Sling, lwmp yn ei daro o Jolly Fawr.
57 John Evans, Bontuchaf, Llanllechid, Rhagfyr 6 1830.—Y graig yn d'od i lawr.
58 William Williams, Dolddafydd, Llanllechid Rhagfyr 17, 1830.
59 William Williams, Caregygath, Llanddeiniolen Ionawr 18, 1831.

60 Evan Jones, Penygroes, Llandegai, Ebrill 7, 1831.—Lwmp oddiwrth dân yn ei daro yn mhonc y Bliw.
61 David Joseph, Bethesda, Mehefin 13, 1831.
62 Hugh Evans, Carneddi, Llanllechid, Awst 1, 1831.
63 John Roberts, Beaumaris, Mon, Chwefror 9, 1832.
64 Hugh Jones, Carn Coch, Mai 9, 1832.
65 Robert John Parry, Garneddwen, Llanllechid Mai 21, 1832.
66 Robert Owen, Braichmelyn, Llanllechid, Hydref 8, 1832.
67 Robert Morris, Llwynhandir, Llanllechid, Hydref 17, 1832.
68 John Thomas, Braichmelyn, Llanllechid, Tachwedd 23, 1832.
69 John Williams, Tryddyn, Llanllechid, Chwefror 5, 1833.
70 Robert Owen, Talwrn, Mawrth 14, 1833.
71 John Williams, Penybonc, Ebrill 13, 1833.
72 Richard J. Edwards, Caehafarn, Mai 16, 1833.
73 Thomas Owen, Cae Morfydd, Medi 4, 1833.
74 John Owen, Coedyparc, Medi 12, 1833.
75 David Pritchard, Cefnybraich, Hydref 15, 1833.
76 John John Williams, Tai'rmynydd (ewythr Ogwenydd), Tachwedd 4. 1833.
77 Richard Williams, Carorion, Tachwedd 11, 1833. —Lwmp yn ei daro.
78 William Jones, Llansantffraid, Chwefror 13, 1834.
79 Robert Williams, Fron, Bethesda, Awst 26, 1834.
80 Thomas Williams, Tai Croesion, Tachwedd 26, 1834.
81 Robert Roberts, Cae'rgof, Rhagfyr 4, 1834.
82 Evan Griffith, Ty Hen, Mehefin 15, 1835.
83 John Jones, Cilgeraint, Hydref 20, 1835.—Ar hen allt Agor Boni gyda'r gwageni.
84 William Davies, Braichmelyn, Tachwedd 6 1835.
85 John Owen, Talwrn, Ionawr 18, 1836.
86 Edward Jones, Penygareg, Medi 6, 1836.

87 John Jones, Aber, Fachwen, 24, 1836.
88 William Williams, Hafodruffydd, Tachwedd 24, 1836.
89 William Jones, Traethbach, Tachwedd 24, 1836.
90 William Williams, Rhosymeirch, Tachwedd 24. 1836.
91 Robert Hughes, Cae Carw, Heneglwys, Tachwedd 24, 1836.—Y graig yn d'od i lawr, ac yn lladd y pump ar yr un fynyd.
92 William W. Humphrey, Chwefror 9, 1837.
93 Richard Jones, Ty'nyfawd, Chwefror 15, 1837.
94 John Griffith, Cae Cerig, Chwefror 21, 1837.
95 Thomas John Thomas Griffith, Tregarth, Mai, 1837.—Darn o'r graig yn d'od ar ei gefn yn Agor Boni.
96 Robert Williams, Turnpike, Mehefin 10, 1837.
97 John Roberts, Cefn Eithin, Awst 24, 1837.
98 William Jones, Rhiwlas, Hydref 13, 1837.
99 Thomas Owen Price, Glanygors, Tachwedd 16, 1837.
100 John Owen John Edmund, Rhagfyr 18, 1837.—Syrthio tros y graig.
101 John Hughes, Penygroes, Mawrth 14, 1838, 75 oed, yn y Sionc Bach.
102 Robert Davies, Pantdreiniog, Mehefin 8, 1838.
103 John Williams, Tai'r Mynydd (taid Ogwenydd). Gorphenaf 18, 1838.—Lwmp yn ei daro.
104 Owen Jones, Penygraig, Gorphenaf 19, 1838.
105 Evan William Evan, Tynymaes, Medi 5, 1838.
106 Robert Pritchard, Ceunant, Mehefin 17, 1839.
107 Evan Evans, Llanrwst, Gorphenaf 26, 1839.
108 John Williams, Bodfeirig, Awst 13, 1839.—Lwmp yn ei daro oddiwrth "ffeiar."
109 Hugh Jones, Vignant, Awst 15, 1839.
110 Robert Davies, Bwlchgarw, Medi 5, 1839.
111 Benjamin Evans, Carneddi, Hydref 9, 1839.
112 David Davies, Caban Coch, Hydref 19, 1839.
113 John G. Morris, Blaenycae, Mai 21, 1840.
114 Robert Ellis, Amlwch, Mehefin 2, 1840.
115 Robert Griffith, Lleyn, Mehefin 16, 1840.
116 William Williams, Bangor, Medi 25, 1840.
117 William Davies, Cedryn, Tachwedd 26, 1840.
118 Hugh Hughes, o Beaumaris, Awst 2, 1841.
119 Richard Jones, Waterloo, Awst 11, 1841.
120 John Thomas, Penygroes, Awst 29, 1841.

121 Owen Hughes (saer), Lonisaf, Tachwedd 15, 1841.
122 William Pritchard, Penybryn, Tachwedd 23, 1841.
123 Robert Davies, Gwaenygwiail, Chwefror 5, 1842.
124 Thomas Mesach, Cae'rberllan, Ebrill 15, 1842.
125 Richard Rowlands, Camgymro, Ebrill 21, 1842.
126 Robert Pritchard (Dafarn), Bethesda, Mai 21 1842
127 Matthew Jones, Caellwyngrydd, Mehefin 8, 1842.
128 Thomas Edwards, Bryncul, Mehefin 21, 1842.
129 Richard Roberts, Talgae, Gorphenaf 8, 1842.
130 Evan Jones, Pentrebach, Awst 12, 1842.
131 Elias Jones, Cilgeraint, Hydref 19, 1842.
132 Thomas Williams, Bryngwran, Mawrth 17, 1843.
133 Hugh D. Rowland, Tyddyn Andro, Ebrill 13, 1843.
134 Thomas Evan Lloyd, Mai 8, 1843.—Syrthio gyda rhaff.
135 David W. Davies, Bodforus, Gorphenaf 19, 1843.
136 Thomas Thomas, Bryn Howell, Bangor, Medi 26, 1843.—A fu farw yn y rhaff; ni wyddis yr achos.
137 Thomas William William Thomas, Pantdreiniog, Ionawr 11, 1844.
138 Evan Jones, Braichmelyn, Mai 24, 1844.
139 Evan Jones, Ty Hen, Mehefin 22, 1844.
140 Robert Hughes, Braichmelyn, Tachwedd 5, 1844.
141 David John Davies, Capel Graig, Tachwedd 11, 1844.
142 Owen Williams, Bronydd, Rhagfyr 30, 1844.
143 William Thomas, Ffrwdgaled, Chwefror 4, 1845.
144 Robert Griffith, Penyffrith, Ebrill 12, 1845.
145 Griffith Roberts, Waenwen, Mai 13, 1845.
146 Edward Thomas, Coedypark, Mehefin 12, 1845.
147 Edmund Jones, Tanygarth, Mehefin 28, 1845.
148 Robert Jones, Bryniau'r Gwyddelod, Llandegai.
149 William Jones, Bryndymchwel, Llandegai, Mawrth 9, 1846.
150 John Davies, Ty'nymaes, Ionawr 3, 1847.
151 Robert Roberts, Braichmelyn, Chwefror 25, 1847.

152 Matthew Williams, Waen, Mai 18, 1847.
153 Hugh Jones, Bryncul, 1847.
154 William Abraham, Tanygarth, Awst 6, 1847.
155 Richard Jones, Rhyd-ddu, Awst 6, 1847.
156 William Hughes, Bontuchaf, Medi 23, 1847.
157 Thomas Price, Rhiwlas, Hydref 7, 1847.
158 Edward Jones, Hen Gapel, Tachwedd 6, 1847.
159 Edward Owen, Bodesi, Tachwedd 18, 1847.
160 John Kelling, Ionawr 8, 1848.
161 Griffith Roberts (Doctor), Ionawr 27, 1848.
162 John Jones, King's Arms, Bethesda, Chwefror 7, 1848.
163 William Hughes, Ty'nyfawd, Chwefror 7, 1848.
164 Morris Jones, Cefnybraich, Chwefror 12, 1848.
165 Robert Williams, Ty'nymaes, Ebrill 29, 1848.
166 John Pritchard, Caellwyngrydd, Awst 29, 1848.
167 Edward Jones, Cwlyn, Awst 30, 1848.
168 Robert Evans, Fourcrosses, Hydref 13, 1848.
169 Richard William Pritchard, Tai Duon.—Syrthio oddiar rowler yn Twlldwndwr, Medi 7, 1849.
170 Robert Hughes, Twr, Hydref 13, 1849.
171 Samuel Owen, Carneddi, Rhagfyr 12, 1849.
172 John Davies, Rhinallt, Ebrill 26, 1849.
173 Hugh Jones, Lon Isaf, Hydref 3, 1849.
174 Richard Robert John Price, Mawrth 24, 1851.
175 Owen Parry, Llidiartygwenyn, Awst 8, 1851.
176 William Mesach Williams, Tachwedd 6, 1851.
177 William George, Tai'rmynydd, Hydref 27, 1851.
178 John Roberts, Ty'nyffrith, Rhagfyr 19, 1851.
179 Richard D. Jones, Coedyparc, Ionawr 17, 1852.
180 William W. Rowland, Penyffrith, 1852.
181 Robert Edwards, Caehafarn, Mai 22, 1852.
182 Richard Owen, Tanyrhiw, Medi 12, 1852.
183 William Jones, Medi 21, 1852, yn Jolly Bach —Yn cael tori ei ben i ffordd.
184 John Lewis, Benallt, Medi 21, 1852, yn Jolly Bach.
185 Richard Owen, Llysygwynt, Hydref 12, 1852.
186 John Williams, Roe Wen.—Suntur yn dyfod i lawr ar gefn y ddau, 1852.
187 William Jones, Carn Coch, Chwefror 17, 1853.
188 Richard Hughes, Trosywaen, Chwefror 24, 1853.
189 William Jones, Rhiwddolion, Mawrth 24, 1853.
190 Edward Zacheus Edwards, Gorphenaf 29, 1853.
191 John Jones, Rhos, Hydref 20, 1853.

192 Robert Hughes, Llwybrmain, Tachwedd 28, 1853
193 Edward Jones, Carw Hir, Rhagfyr, 1853.
194 James Barlow, Rhagfyr 19, 1853.—Ei chwythu gan wynt dros y creigiau.
195 Henry Owen, Bontywern, Rhagfyr 19, 1853.—Y ddau yn cael eu chwythu gan wynt mawr, yn nghyda gwagen, o Jolly Fawr i Jolly Bach.
196 Hugh Hughes, Bwlch.—Level chwith y fargen yn dyfod at ei gefn, Mawrth 9, 1854.
197 Richard Humphrey Griffith, Tregarth, Ebrill 11, 1854.
198 Hugh Roberts, sir Fon, Ebrill 13, 1854.
199 John Ellis, Cilgeraint, Rhagfyr 9, 1854.
200 William Davies, Penysarn, Awst 13, 1855.
201 Thomas Roberts, Mynydd, Ebrill 8, 1856.
202 Edward John Jones, Cefn Royal Oak, Caellwyngrydd, Ebrill 9, 1856.
203 Owen Pritchard, Mai 5, 1856.
204 Morris Owen, sir Benfro, Mehefin 24, 1856.
205 Richard Joseph Hughes (gwehydd), Medi 24, 1856.
206 Hugh Hughes, Braichmelyn, Hydref 3, 1856.
207 Benjamin Williams, Waen, Pentir, Hydref 6, 1856.
208 Griffith Williams, Penybryn, Llanllechid, Tachwedd 9, 1856.
209 John Griffith, Saermaen, Ebrill 12, 1857.
210 William Thomas, Nantygreuan, Medi 6, 1857 Mewn flit.
211 Thomas Jones, Hafotty, Mehefin 20, 1857.
212 Owen Henry Jones, stiwart, Rhagfyr 28, 1858.
213 Robert Roberts, Llansadwrn, Ionawr 28, 1858.
214 Robert Roberts (mab yr uchod), Mai 8, 1858.
215 Owen Roberts, saermaen, Mai 28, 1858.
216 Robert Davies (Asaph Llechid). Cael ei wasgu i farwolaeth, Awst 28, 1858.
217 Thomas Jones, Llanddeiniolen, Chwefror 5, 1859.
218 Robert Thomas Jones, Coetmor, Ebrill 7, 1859.
219 John Howel Owens, Fraithwen, Mehefin 23, 1859. Bargain yn d'od i lawr.
220 Jeremiah Evans, Pant, Mehefin 23, 1859.
221 Owen Williams, Pantdreiniog, Tachwedd 25, 1859.

222 Owen Jones, Pen Hower, Tachwedd 25, 1859.
223 Thomas Morris Williams, Tachwedd 28, 1859.
224 Thomas Jones, Corbi, Mai 2, 1860.
225 John Jones, Caellwyngrydd, Mai 9, 1860.
226 Evan Roberts, Bethesda, Gorphenaf 7, 1860.
227 William Jones, Glanyrafon, Medi 11, 1860.
228 Henry Edwards, Twr, Medi 27, 1860. Yn Jolly Fawr.
229 David Roberts, Penyclogwyn, Tachwedd 19, 1860.
230 John Shon, Talybont, Ionawr 23, 1861.
231 David Jones, Cerigydruidion, Awst 10, 1861.
232 Richard Roberts, Pant, Medi 11, 1861. Yn mhonc William Owen.
233 John Thomas, Glanymeurig, Tachwedd 8, 1861. Y graig yn d'od ar ei gefn.
234 Griffith Roberts, Penybryn, Chwefror 13, 1862.
235 David Jones, y Dreflan, 1862. Mewn ffit.
236 William Williams, Penyrallt, Medi 25, 1862. Twll yn ffrwydro.
237 William William Rowlands, Bethesda, Hydref 28, 1862.
238 John Jones, Carno, Rhagfyr 30, 1862.
239 William Hughes, Braichtalog. Tori y wythien fawr wrth wthio gwagen yn Sinc Bach, Ionawr 30, 1863.
240 William Jones, Bryn, Caellwyngrydd, Mawrth 26, 1863.
241 John Owen Prys, Penygroes, Ebrill 30, 1863.
242 Hugh Evans, Henbarc. Syrthio, Mai 20, 1863.
243 Benjamin John John Evans, Gorphenaf 18, 1863.
244 John Morgan, Ffestiniog, Gorphenaf 29, 1863.
245 Griffith Pritchard, Cae rberllan, Awst 12, 1863.
246 Richard Evans George, Tai'rmynydd, Medi 3, 1863.
247 William W. Pritchard, Bethesda, Medi 8, 1863.
248 Owen Jones, Llwybrmain, Mehefin 4, 1864.
249 Edward Williams, Llidiartygwenyn, Gorphenaf 8, 1864.
250 Hugh Roberts, Chwarelgoch, Medi 9, 1864.
251 William Parry, Llidiartygwenyn, Medi 9, 1864.
252 Hugh Jones Llidiartygwenyn, Tachwedd 4, 1864.

253 John William Edwards, Tyddyncanol, Tachwedd 7, 1864.
254 Robert Jones, Caregygath, Mai 12, 1865. Ponc y Bowlar, y graig yn d'od i lawr pan yn cychwyn adref.
255 John Thomas John Griffith, Braichmelyn, Hydref 29, 1865.
256 John Edwards, yr Allt, Medi 22, 1865.
257 Thomas Williams, Penybonc, Medi 3, 1866.
258 Richard Jones, Ciltwllau, Medi 8, 1866. Yn syrthio tros yr ymyl i bonc arall.
259 Griffith William Evan Owen, wrth doddi powdwr oil yn Douglas, Tachwedd 16, 1866.
260 William Samuel, Braichmelyn, Rhagfyr 30, 1866.
261 William Parry, Tynymaes, Gorphenaf 3, 1867. Syrthio i bonc arall wrth dynu tô cwt.
262 Robert H. Roberts, Tynymaes, Awst 8, 1867.
263 John Parry, Bryneglwys, Chwefror 28, 1868.
264 William Thomas, Braich Melyn, Mawrth 10, 1868.
265 William Painter, cael ei gladdu yn fyw, a bu dan gladd hyd nos dranoeth, ar ol i'r graig dd'od i lawr, Gorphenaf 3, 1868.
266 Hugh Roberts, Ty Pitch, mewn ffit, Hydref 21, 1868.
267 Hugh Jones, Llanrwst, Hydref 24, 1868.
268 Griffith Owen, Bwlch, Tachwedd 6, 1868.
269 Richard Griffith, Braich y Gwair, Ionawr 15, 1869.
270 Hugh Griffith, Coed Howel, Chwefror 8, 1869.
271 Hugh Jones, Llofft, a fu farw wrth drwsio ei friwiau yn yr yspytty.
272 Samuel Jones, Hirdir, tad John Jones, goruchwyliwr yn y chwarel, Hydref 15, 1869.
273 David Jones, Rocan, Hydref 15, 1869, syrthio i bonc islaw.
274 Evan Hughes, Hen Barc, Mehefin 3, 1870.
275 John Morris, Carneddi, Mehefin 3, 1870, yn y Sinc Bach.
276 William Morris, Braich Melyn, Bryniau, Mehefin 7, 1870, yn y Sinc Bach.
277 James Williams, Caellwyngrydd, Awst 31, 1870.
278 William Pritchard, Penybryn. Syrthio, Rhagfyr 10, 1870.

279 William Owen, Caellwyngrydd, Ionawr 6, 1871.
280 James Jones, Pantdreiniog, Mai 7, 1871.
281 Robert Williams, Caellwyngrydd, Capel Curig, Gorphenaf 17, 1871. Cael ei daraw gan lwmp.
282 Robert Owen Williams, Penybryn, Bethesda, Chwefror 25, 1872.
283 William M. Thomas, Pantdreiniog, a gafwyd wedi marw ar ochr y domen, Jolly Bach, Ebrill 9, 1872.
284 William Price, Tai James, Llandegfan, Mon, Medi 23, 1872.
285 Thomas Williams, Llwybr Main, Llandegai, a glwyfwyd Medi 25, 1872; bu farw y 27.
286 Hugh William Parry, Llan, Medi 27, 1872. Syrthio wrth fyned adref ar ysgol.
287 Robert Evan Hughes, Ty'nyceiliog, Chwefror 3, 1873. Syrthio ar fargain.
288 Rowland Jones, Cefn, Royal Oak, Llanllechid, Ebrill 25, 1873.
289 Richard Knowles, Gerlan. Syrthio ar wynt mawr, Ionawr 20, 1874.
290 William William Morris, Braich Melyn. Marw yn sydyn tra yn cyfrif ei gerig, Chwefror 24, 1874.
291 John William Parry, Carneddi, Mehefin 26, 1874.
292 Richard Parry, Llanllechid. Ei daraw yn sydyn yn wael, a bu farw yn union yn yr yspytty, Rhagfyr 7, 1874, yn 82 oed.
293 Richard Thomas, Rhiwlas, Rhagfyr 11, 1874. Darn o'r graig yn d'od ar ei gefn.
294 Owen Thomas, Caellwyngrydd, Mai 23, 1875.
295 William Jones, Pena'r Bronydd, Waen. Darn o'r graig yn ei daraw, Gorphenaf 6, 1875.
296 William Evans, Gwaen y Gwiail, Awst 26, 1875. Level dde yn syrthio o'r pen.
297 William Williams, Bowls, Chwefror 9, 1879. Yn cael ei daraw yn ei ben â darn o'r graig.
298 Griffith Parry, Dolhelig. Yn syrthio trwy ffit oddiar step o'r fargen, Mehefin 22, 1876.
299 William Williams, Penybryn. Syrthio yn y Ffrith, Gorphenaf 12, 1876.
300 Owen Owens, Mynydd Llandegai, Moelyci, Awst 8, 1876.
301 John Jones, Ty'nyclawdd. Cael ei daro tros yr ymylon, Hydref 20, 1876.

302 William Rowlands, Penyffrith. Syrthio, Tachwedd 17, 1876, yn 79 oed.
303 Thomas Williams, Caellwyngrydd. Cael ei daraw gan lwmp oddiwrth ergyd, 1877.
304 Elias Jones, Penybraich, Tyhen. Cael ei wasgu rhwng y plygion, Mai 28, 1877.
305 Thomas Pritchard Price. Yr hen ganwr y nos a bore, adeg saethu, 1877.
306 David Williams, Llidiartygwenyn, Tachwedd 22, 1877, yn 64 oed.
307 Thomas Parry, Glanygors. Syrthio, Mai 8, 1877.
308 Hugh Jones, Rhiwlas. Cael ei daraw yn ei ben, Mehefin 3, 1877.
309 William Jones, Henbarc. Cael tori ei goes i ffwrdd gan gareg o'r Jolly fawr, Mehefin 27, 1877.
310 William Williams, Caellwyngrydd (Mon), Hydref 18, 1877. Cael ei daraw yn ei ben.
311 Robert Jones, Llanddona, Mon. Methu a dianc ddigon buan ar ol tanio twll, pryd y daeth ei gyn nwys ar ei gefn, dunelli lawer, Mai 24, 1879.
312 Hugh Pritchard, Cae'rberllan, Mai 27, 1877. Y graig yn d'od ar ei gefn a'i ladd yn y fan yn y Gefnan.